

Підсумки діяльності кредитних спілок, інших кредитних установ та юридичних осіб публічного права за 9 місяців 2013 року

Станом на 30.09.2013 у Державному реєстрі фінансових установ обліковувалось 740 кредитних установ (табл. 1), у тому числі:

- 628 кредитних спілок;
- 82 інших кредитних установ;
- 30 юридичних осіб публічного права.

Таблиця 1

Кількість кредитних спілок, інших кредитних установ та юридичних осіб публічного права в Державному реєстрі фінансових установ

Реєстрація кредитних установ	Станом на 30.09.2011	Станом на 30.09.2012	Станом на 30.09.2013
Кількість кредитних установ на кінець періоду, в т.ч.	687	697	740
кредитних спілок	610	614	628
інших кредитних установ	48	54	82
юридичних осіб публічного права	29	29	30

Кількість кредитних установ протягом 2012 – 2013 років продовжує збільшуватися. Порівняно з аналогічною датою минулого року кількість кредитних установ збільшилась на 43 одиниці, або на 6,2%. Відбулося збільшення кількості кредитних спілок (на 14 одиниць або на 2,3%) та інших кредитних установ (на 28 одиниць або на 51,8%).

Темпи приросту кількості кредитних установ зумовлені зростанням довіри населення до даного сектора фінансового ринку та доступністю отримання кредитів у кредитних спілках завдяки їх певним перевагам над банківським кредитуванням.

Територіальне розміщення кредитних спілок України зображено на рис. 1.

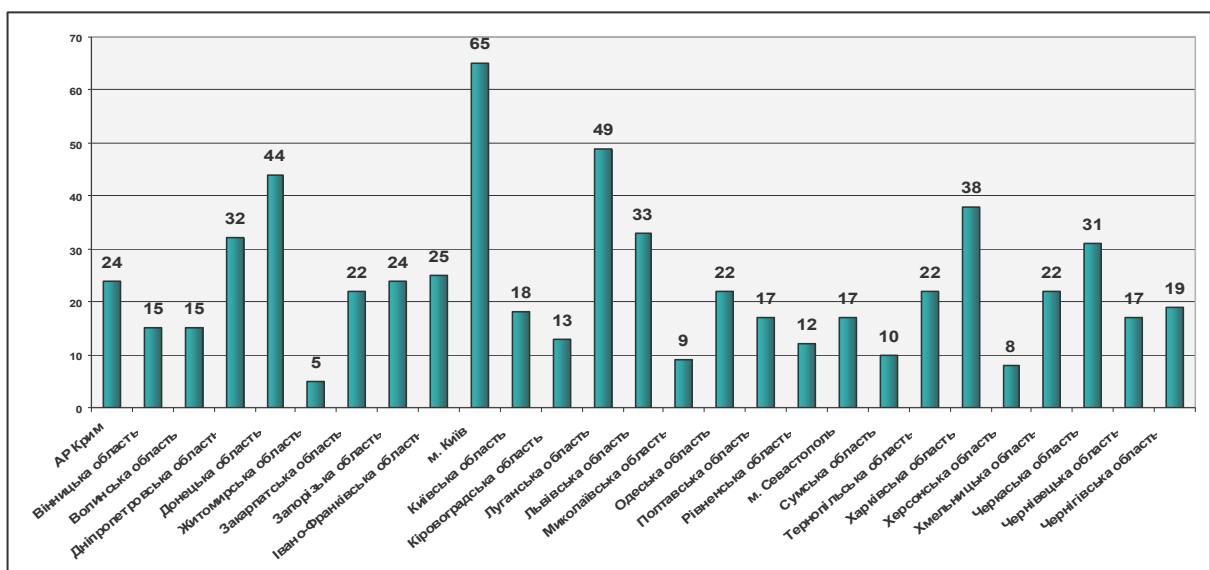

Рис. 1 Територіальне розміщення кредитних спілок станом на 30.09.2013

Результати діяльності кредитних спілок, інших кредитних установ та юридичних осіб публічного права станом на 30.09.2013 та динаміка основних показників їх діяльності станом на 30.09.2012-2013 рр. наведені в табл. 2.

Таблиця 2

Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок, інших кредитних установ та юридичних осіб публічного права

Кредитні установи	Станом на 30.09.12	Станом на 30.09.13	Темпи приросту, %
			станом на 30.09.13/ станом на 30.09.12
Кредитні спілки			
Кількість зареєстрованих кредитних спілок	614	628	2,3%
Кількість членів КС, (тис. осіб)	1 150,9	978,7	-15,0%
Кількість членів КС, які мають внески на депозитних рахунках на кінець періоду, (тис. осіб)	45,1	45,5	0,9%
Кількість членів КС, які мають діючі кредитні договори, (тис. осіб)	271,9	232,5	-14,5%
Загальні активи, (млн. грн.)	2 730,2	2 807,2	2,8%
Кредити, надані членам КС (залишок на кін. періоду), (млн.грн.)	2 581,9	2 621,7	1,5%
Внески членів КС на депозитні рахунки (залишок на кін. періоду), (млн. грн.)	1 285,6	1 363,3	6,0%
Капітал, (млн. грн.)	1 171,6	1 169,2	-0,2%
Інші кредитні установи			
Кількість зареєстрованих кредитних установ (на кінець періоду)	54	82	51,8%
Загальні активи, (млн. грн.)	3 985,8	7 949,7	99,4%
Капітал, (млн. грн.)	1 455,2	2 618,1	79,9%
Обсяг виданих кредитів на звітну дату, (млн. грн.)	2 328,8	3 417,9	46,7%
Юридичні особи публічного права			
Кількість зареєстрованих юридичних осіб публічного права (на кінець періоду)	29	30	3,4%
Загальні активи, (млн. грн.)	4 246,5	4 430,8	4,3%
Капітал, (млн. грн.)	1 350,6	1 238,3	-8,3%
Обсяг виданих кредитів на звітну дату, (млн. грн.)	3 310,3	3 010,8	-9,0%

Кредитні спілки

Кредитна спілка - це неприбуткова організація, заснована фізичними особами, професійними спілками, їх об'єднаннями на кооперативних засадах з метою задоволення потреб її членів у взаємному кредитуванні та наданні фінансових послуг за рахунок об'єднаних грошових внесків членів кредитної спілки.

За результатами звітного періоду 2013 року, як і раніше, більшість кредитних спілок (313) об'єднує невелику кількість членів – до 1 000 осіб. При цьому, достатньо велика кількість кредитних спілок (176) об'єднує від 1 000 до 10 000 членів. Розподіл кредитних спілок за кількістю членів зображено на рис. 2.

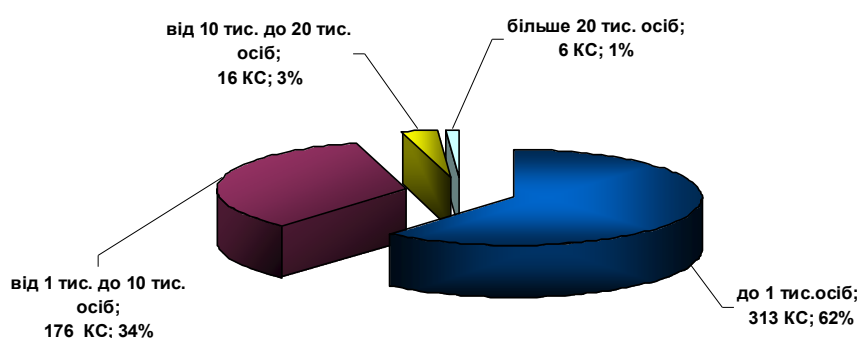

Рис. 2. Групування кредитних спілок за кількістю членів станом на 30.09.2013 (згідно зі звітними даними, що подано 511 кредитними спілками)

Станом на 30.09.2013 **кількість членів кредитних спілок** становить **978,7 тис. осіб**, з яких 232,5 тис. осіб (23,8 %) – члени кредитних спілок, які мають діючі кредитні договори, та 45,5 тис. осіб (4,6%) – члени кредитних спілок, які мають внески (вклади) на депозитних рахунках (рис. 3).

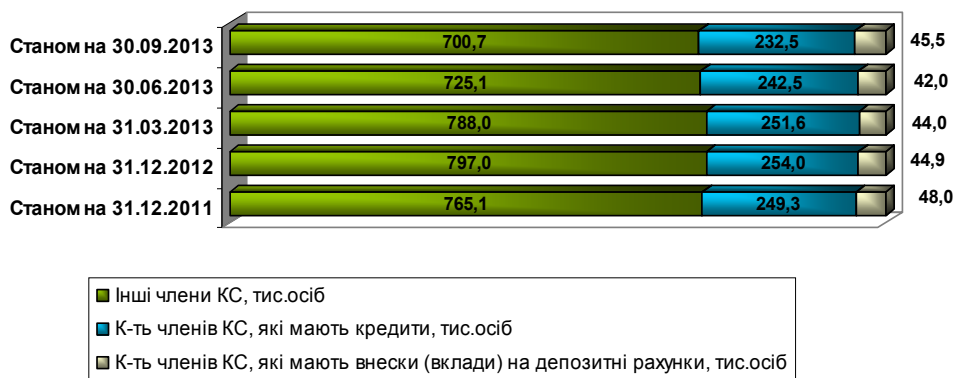

Рис. 3. Динаміка кількості членів кредитних спілок за 2011 рік – 9 місяців 2013 року

Частка членів КС, що не є вкладниками, станом на 30.09.2013 становить 933,2 тис. осіб або 95,4%, порівняно з аналогічними датами 2012 та 2011 років зменшилася не суттєво і залишається значною (станом на 30.09.2012 – 1105,8 тис. осіб (96,1%), станом на 30.09.2011 – 1014,4 тис. осіб (95,5%). Однак, такі члени мають вирішальну кількість голосів та безпосередній вплив на прийняття управлінських рішень у кредитних спілках.

У цілому система кредитних спілок демонструє збільшення основних показників діяльності (рис. 4.).

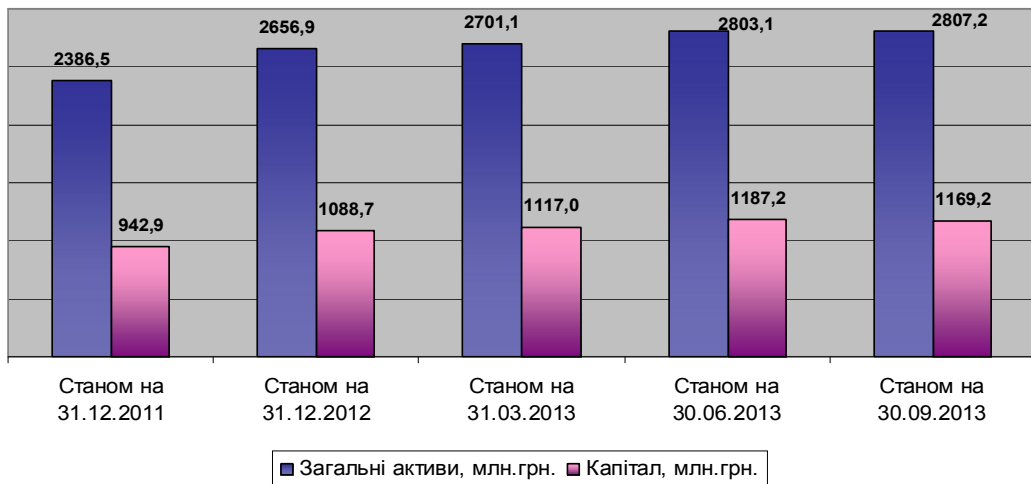

Рис.4. Динаміка основних показників діяльності кредитних спілок у 2011 році - 9 місяців 2013 року

Загальний обсяг активів кредитних спілок станом на 30.09.2013 становить **2 807,2 млн. грн.** і збільшився на 77,0 млн. грн. або на 2,8% порівняно з аналогічним періодом 2012 року (станом на 30.09.2012 – 2 730,2 млн. грн.).

Загальний обсяг капіталу кредитних спілок станом на 30.09.2013 становить **1 169,2 млн. грн.** та порівняно з відповідною датою минулого року зменшився на 2,4 млн. грн. або на 0,2%.

Загальний капітал сформовано за рахунок:

- пайових внесків членів кредитних спілок - 60,3% (705,5 млн. грн.);
- резервного капіталу – 35,5% (415,0 млн. грн.);
- додаткового капіталу – 4,4% (51,3 млн. грн.).

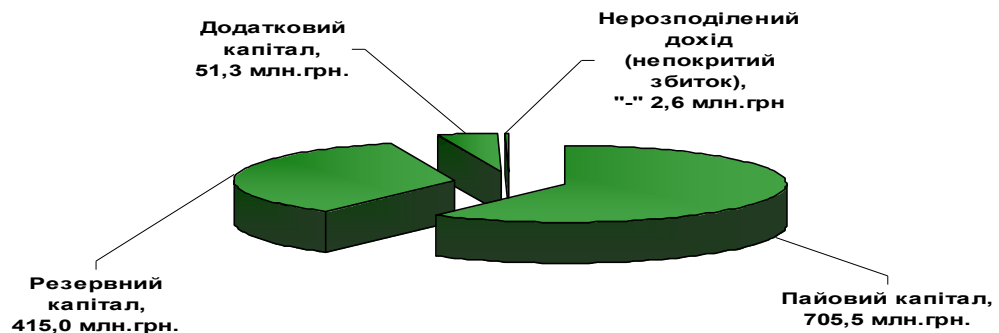

Рис.5. Структура капіталу за 9 місяців 2013 року

Групування кредитних спілок за обсягом активів станом на 30.09.2013 наведено в табл. 3.

Таблиця 3

Розподіл кредитних спілок за обсягом їх активів станом на 30.09.2013

Групи кредитних спілок за обсягом активів	Обсяг активів групи кредитних спілок, млн.грн.	Кількість кредитних спілок, що належать до кожної групи	Частка кредитних спілок, що належать до кожної групи, %	Частка активів, що належать до кожної групи,
більше 100 млн. грн.	491,3	3	0,6	17,5
50 -100 млн. грн.	471,4	7	1,4	16,8
10 – 50 млн. грн.	872,0	46	9,0	31,1
5 – 10 млн. грн.	378,9	56	10,9	13,5
1 – 5 млн. грн.	530,7	215	42,1	18,9
до 1 млн. грн.	62,9	184	36,0	2,2
ВСЬОГО	2807,2	511	100%	100%

Дані таблиці 3 свідчать, що в загальному обсязі активів найбільшу частку (31,1%) становить група із 46 кредитних спілок (9,0% від кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за 9 місяців 2013 року) з обсягом активів від 10 до 50 млн. грн. При цьому, на частку 3 кредитних спілок (0,6%) припадає 17,5% активів кредитних спілок від загального обсягу.

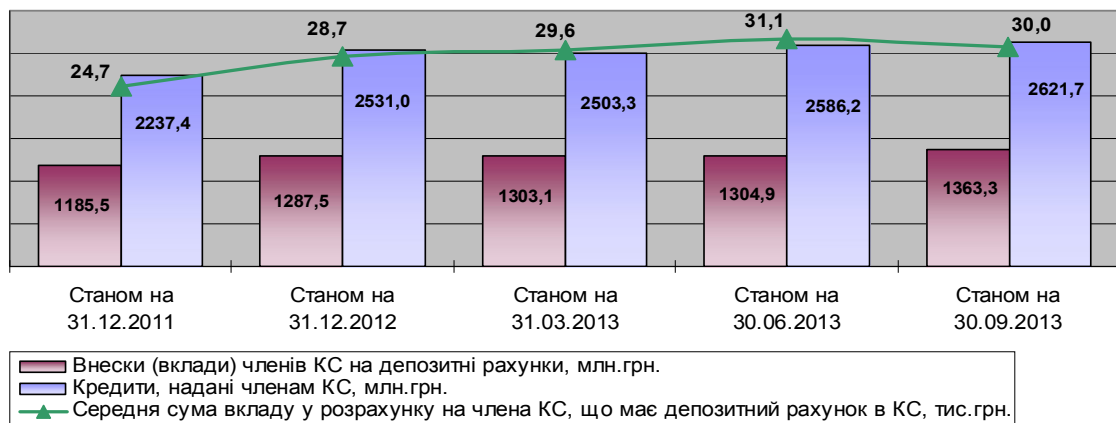

Рис. 6. Динаміка кредитування та залучення внесків членів кредитних спілок у 2011 році – 9 місяців 2013 року.

Станом на 30.09.2013 на депозитних рахунках членів кредитних спілок обліковувалось вкладів на загальну суму **1 363,3 млн. грн.**, що перевищує показник відповідного періоду 2012 року на 6,0%. Середня сума внесків на депозитні рахунки становить 30 тис. грн. (станом на 30.09.2012 – 28,5 тис. грн., станом на 30.09.2011 – 24,8 тис. грн.).

Зростання вкладів (внесків) членів кредитної спілки на депозитні рахунки у цілому та у розрахунку на одного члена кредитної спілки свідчить про зростання довіри населення до кредитних спілок як до депозитних установ.

Кредити, надані членам кредитних спілок, також збільшилися на 1,5% (39,8 млн. грн.) порівняно з минулим роком і становлять 2 621,7 млн. грн. Середній розмір одного кредиту має тенденцію до збільшення та станом на 30.09.2013 становить 11,3 тис. грн. (на 30.09.2012 – 9,5 тис. грн., на 30.09.2011 – 8,7 тис. грн.).

Показник частки простроченої заборгованості у кредитному портфелі кредитних спілок протягом 2011 – 9 місяців 2013 року має незначні коливання, у поточному році тримається на рівні 17,0%. Така ситуація свідчить про ефективність проведення кредитними спілками заходів щодо підвищення якості кредитного портфеля та запровадження жорсткого кредитного моніторингу.

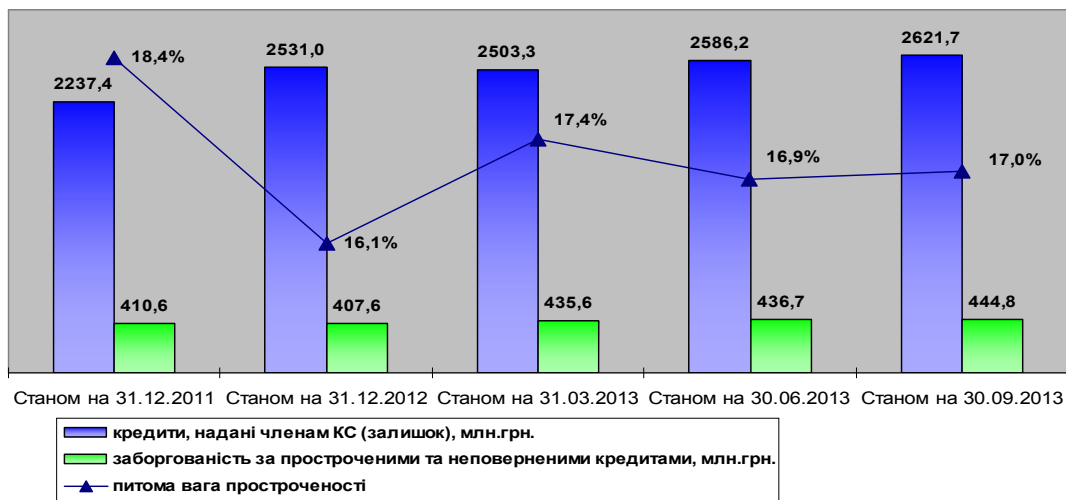

Рис. 7. Питома вага прострочених кредитів у кредитному портфелі кредитних спілок за 2011 – 9 місяців 2013 року

Станом на 30.09.2013 загальна сума заборгованості **232,5 тис. членів** кредитних спілок, які мали діючі кредитні договори, становила **2 621,7 млн. грн.**, тобто **середній борг** по кредиту на кожного позичальника - **11,3 тис. грн.**

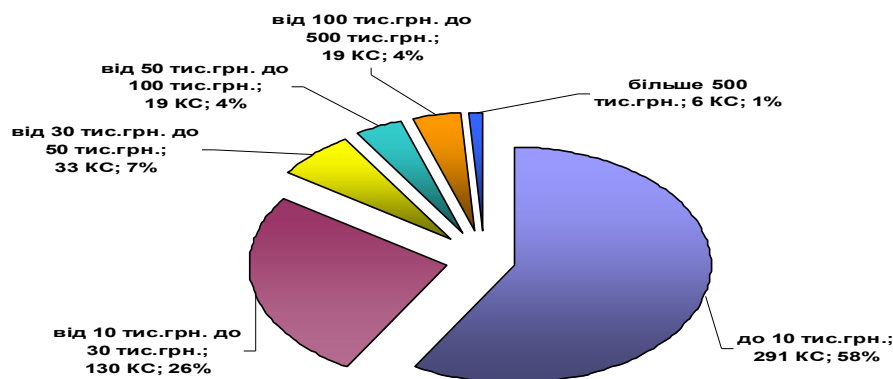

Рис. 8. Групування кредитних спілок за середньою заборгованістю по наданих кредитах на 1 позичальника за результатами 9 місяців 2013 року

Із загальної кількості кредитних спілок, які подали звітні дані за 9 місяців 2013 року (511) мають заборгованість членів-позичальників за наданими кредитами 498 кредитні спілки (97,5%). З них у 291 кредитних спілок (58,4%) показник середнього обсягу заборгованості по наданих кредитах на 1 позичальника менший 10,0 тис. грн. Питома вага активів таких кредитних спілок у загальному обсязі активів становить 1 273,6 млн. грн. (45,4%).

У четвертій частини кредитних спілок (130) показник середньої заборгованості на 1 позичальника від 10 до 30 тис. грн. Частка активів таких кредитних спілок у загальному обсязі активів становить 494,2 млн. грн. (17,6%).

Істотну частку в активах кредитних спілок (13,5%) мають спілки, середня заборгованість на 1 позичальника у яких коливається від 100 до 500 тис. грн. та середня заборгованість на 1 позичальника у яких більше 500 тис. грн. (14,2%). У трьох кредитних спілок показник середньої заборгованості перевищує 1 млн. грн.

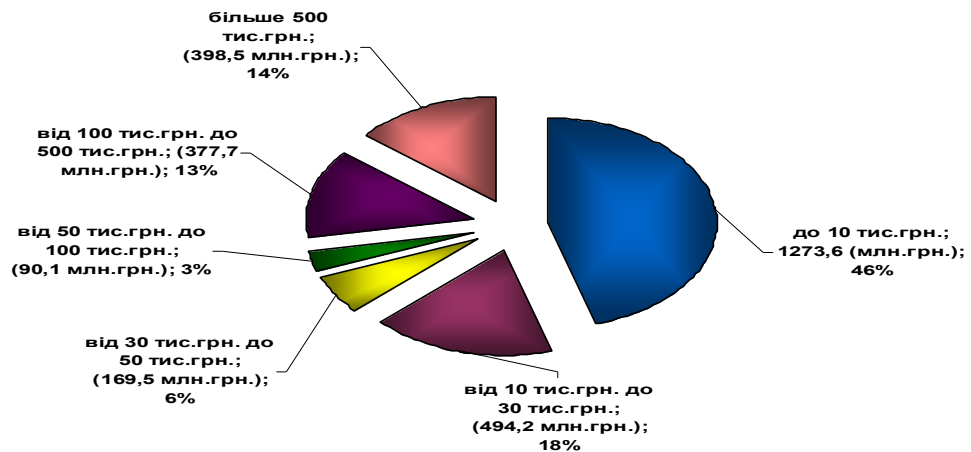

Рис. 9. Групування кредитних спілок за обсягами активів залежно від показника середньої заборгованості на 1 позичальника за результатами 9 місяців 2013 року

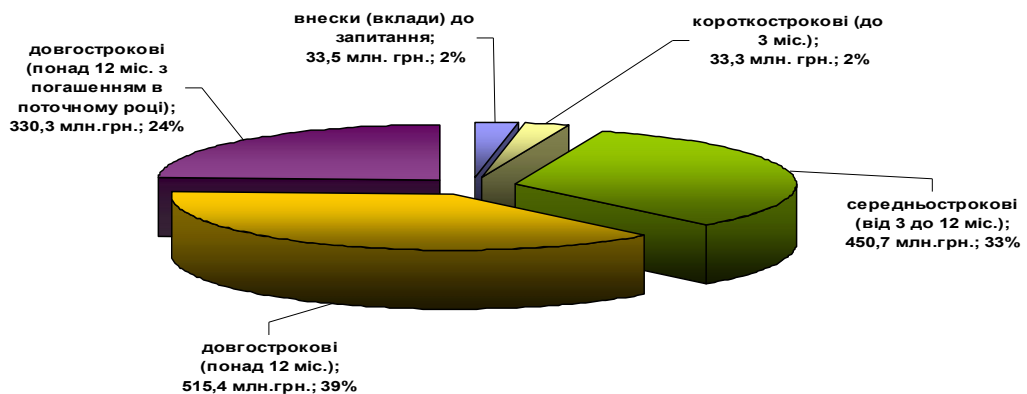

Рис.10. Структура депозитного портфеля кредитних спілок станом на 30.09.2013

У структурі депозитного портфеля кредитних спілок найбільшу частку мають довгострокові внески (вклади) (понад 12 місяців) 845,7 млн. грн. (63%), в тому числі внески понад 12 місяців з погашенням в поточному році 330,3 млн. грн. (24%).

Істотну частку 33% (450,7 млн. грн.) становлять середньострокові внески (вклади) на депозитні рахунки (від 3 до 12 місяців).

Внески до запитання та внески (вклади) на депозитні рахунки на строк до 3 місяців становлять по 3%.

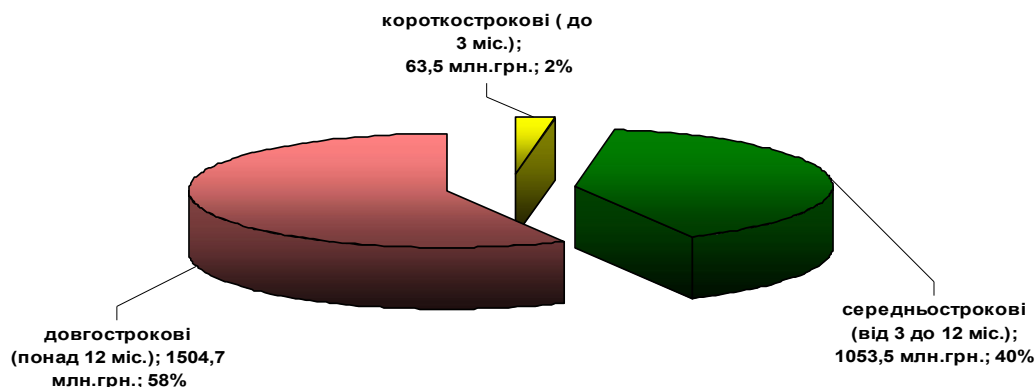

Рис.11. Структура кредитного портфеля кредитних спілок станом на 30.09.2013.

Станом на 30.09.2013 у кредитному портфелі найбільшу частку 57,4% (1 504,7 млн.грн.) становлять кредити з терміном погашення понад 12 місяців. Також, значну частку (40,2%) мають кредити з терміном погашення від 3 до 12 місяців. Частка кредитів з терміном погашення до 3 місяців у загальному кредитному портфелі становить 2,4%.

У структурах кредитного та депозитного портфелів кредитних спілок найбільші частки припадають на кредити та депозити строком понад 12 місяців та від 3 до 12 місяців.

Найбільшим попитом у населення користуються споживчі кредити, частка яких становить 59,8% або 1 565,6 млн. грн. (рис. 12), які включають в себе такі види кредитів:

- на придбання автотранспорту – 46,7 млн. грн. (2,9%);
- на придбання аудіотехніки, відео та побутової техніки – 59,5 млн. грн. (3,8%);
- на інші потреби – 1 459,4 млн. грн. (93,2%).

Друге місце посідають кредити, надані на придбання, будівництво та ремонт нерухомого майна – 24%. Кредитування ведення селянських та фермерських господарств, як і в попередні періоди, має незначну частку в загальному обсязі виданих кредитів.

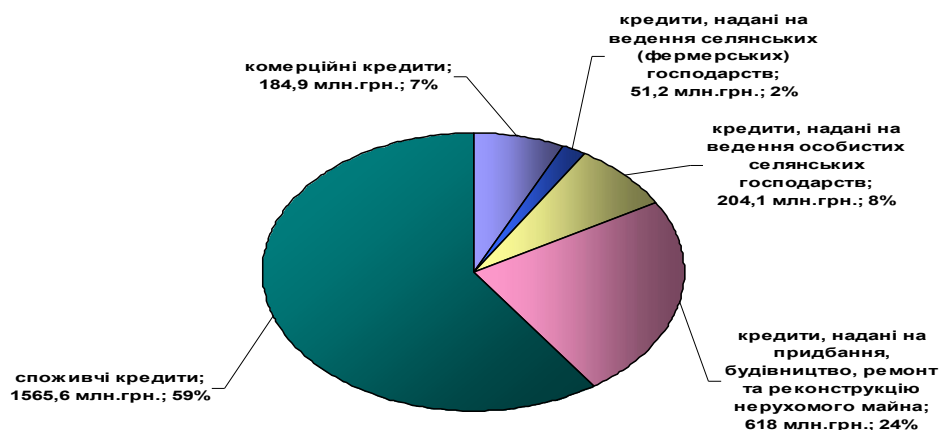

Рис. 12. Структура кредитів за видами станом на 30.09.2013

Діапазон середньозважених відсоткових ставок за кредитами, які надані членам кредитних спілок, досить широкий. Найбільша кількість кредитних спілок (156) надають кредити за середньозваженою ставкою в межах від 40% до 50% річних (табл. 4). Більше половини кредитних спілок надають своїм членам кредити за відсотковою ставкою в межах від 30% до 50% річних.

Таблиця 4

Розподіл кредитних спілок за середньозваженими відсотковими ставками за кредитами станом на 30.09.2013

Інтервали відсоткових ставок	Кількість кредитних спілок, які подали звітні дані за 9 місяців 2013 року	Частка від загальної кількості кредитних спілок, %
До 10 %	29	5,7%
10% - 20%	18	3,5%
20%-30%	52	10,2%
30%-40%	124	24,3%
40%-50%	156	30,5%
50%-60%	65	12,7%
60%-70%	43	8,4%
70%-80%	11	2,2%
Більше 80%	13	2,5%
Всього	511	100%

Інші кредитні установи

Кредитна установа – фінансова установа, яка відповідно до Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» має право за рахунок залучених коштів надавати фінансові кредити на власний ризик.

Станом на 30.09.2013 кількість зареєстрованих інших кредитних установ – 82 одиниці, що на 28 одиниць або 51,8% більше даного показника за відповідний період 2012 року (станом на 30.09.2012 становила - 54 одиниць).

Активи інших кредитних установ станом на 30.09.2013 становлять **7 949,7 млн. грн.**, порівняно з аналогічним періодом минулого року збільшилися на 3 963,9 млн. грн. або на 99,5% (станом на 30.09.2012 - 3 985,8 млн. грн.).

Капітал інших кредитних установ становить **2 618,1 млн. грн.** та порівняно з аналогічним періодом 2012 року збільшився на 1162,9 млн. грн. або на 79,9% (станом на 30.09.2012 – 1 455,2 млн. грн.).

Обсяг виданих кредитів іншими кредитними установами станом на 30.09.2013 становить **3 417,9 млн. грн.**, що на 46,8% більше ніж за аналогічний період минулого року (станом на 30.09.2012 – 2 328,8 млн. грн.).

Основні показники діяльності інших кредитних установ та їх динаміка зображені на рис. 13.

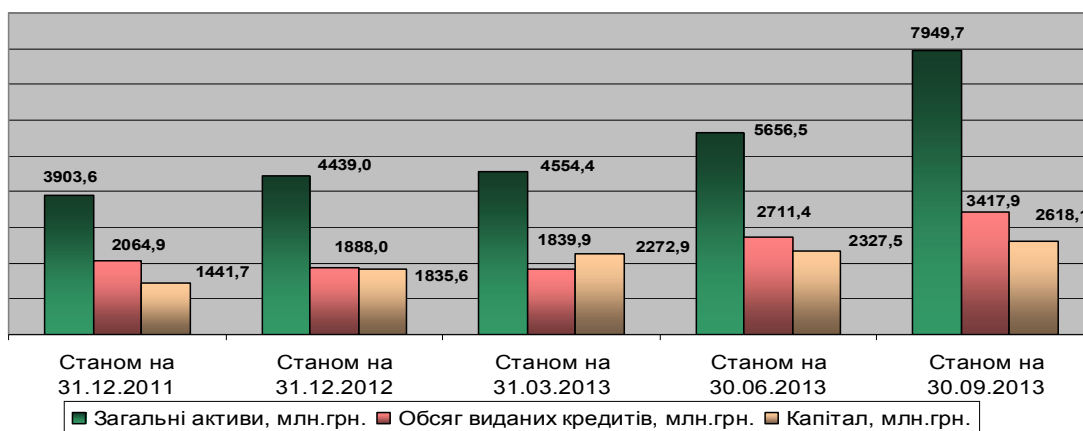

Рис. 13. Динаміка основних показників діяльності інших кредитних установ за 2011 рік - 9 місяців 2013 року

Зважаючи на збільшення обсягів кредитування іншими кредитними установами (46,7%) та капіталу кредитних установ (79,9%), даний ринок залишається привабливим для інвесторів.

Юридичні особи публічного права

Юридична особа публічного права – фінансова установа, яка створюється розпорядчим актом Президента України, органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування й уповноважена надавати фінансові послуги.

Активи юридичних осіб публічного права станом на 30.09.2013 становлять **4 430,8 млн. грн.** та збільшилися порівняно з аналогічним періодом 2012 року на 184,3 млн. грн. або на 4,3% (станом на 30.09.2012 активи становили 4 246,5 млн. грн.). Найбільшу частку в загальних активах (69,1%) становлять активи Державної іпотечної установи - 3 062,5 млн. грн.

Державна іпотечна установа, створена відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 08.10.2004 № 1330 «Деякі питання Державної іпотечної установи». Функції з управління Державною іпотечною установою здійснює Кабінет Міністрів України згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 № 681 «Питання управління Державною іпотечною установою».

Станом на 30.09.2013:

- **обсяг виданих** юридичними особами публічного права **кредитів** становить **3 010,8 млн. грн.** та порівняно з відповідним періодом 2012 року зменшився на 299,5 млн. грн. або на 9,0%;

- **капітал** юридичних осіб публічного права становить **1 238,3 млн. грн.** та зменшився на 112,3 млн. грн. або на 8,3% порівняно з відповідним періодом 2012 року.

Основні показники діяльності фінансових установ - юридичних осіб публічного права та їх динаміка зображені на рис. 14.

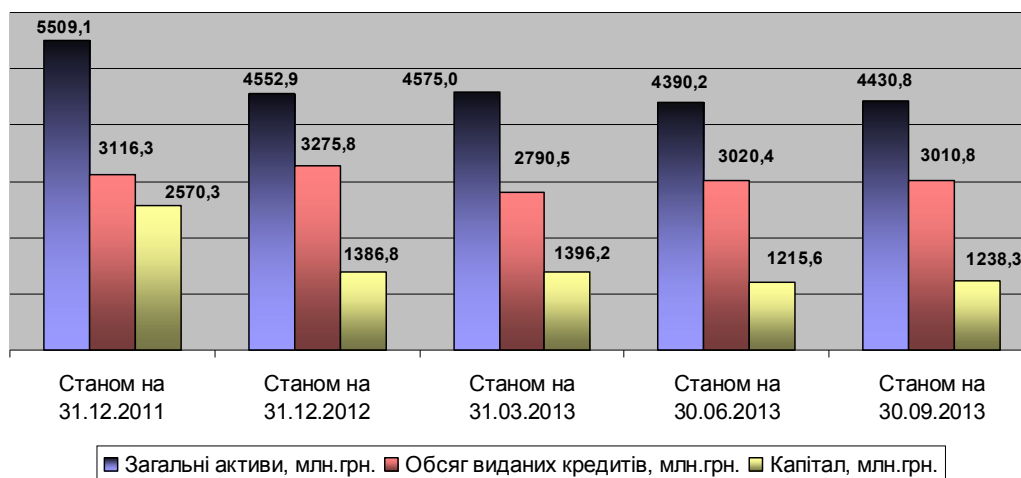

Рис. 14. Динаміка основних показників діяльності юридичних осіб публічного права за 2011 рік - 9 місяців 2013 року